

Бөөк Жиңугә 65 ел!

Уснимесез хормотиле Рафик Сабалатов!

Сезмен абыйи Сабалатов Хидият
Сабалатовичның футболда табынган
Эдуи турындагы хатыманы алдым.
Бу хатъре мина авыл советинан
эшиткергичер ире. Хатыманы укыганда
бик дулкынландым.

Сулалма хатын кичкен вакытлар
ку амарыман тавык бер кам узды.
Мина ул вакытта 7-8 ел аш ире.
Ичмай булсада барсын ап-агы
эстерелим. Абыйи бик оста гармун
ири. Сулалма хатын кичер алдыман,
гармунан уйнап, эверлар. Коч бик
карык-бурамы ири. Чыгып кичкенде
эмо каран: „Эм кочда бик ышанган
турат, кире кайтуларымда икеле
бурер“- диеп хатын кичте. Ичре кичу-
ди бер хатъре алмадык. Эмеле
чегиче берок хатър булмасым дик
кочте. Абыйиның хатымсе ик ири.
Сези аман фотографисеи эшберди.
Хидият абый 1922 елда туган.
1942 елда сулалма алдыды.

Мина ичмаи шатынлыда, кочел-
леда хатъре эшиткерчелез очен, хатын
аша бик зур рохметлореме
белдерсем кыло. Ичре эшеледе
амары тавык эшиткерчелез бирсем

Усн-соу эшелез. Ичмайтук Итбер
Вакытлыз Зубинов районы территория-
сенде „Ичмайтук“ отрядында зур
рохметеме белдерем.

Сулалметелем кочмау саване
Ичм барем йори алмайтук. Абыйиның
авыр туфрамылар эшелез булсын.
Абыйи рухына башыман далам
кылам.

Ичм абыйиның эшереку кочене бари
алма саанда, амы саяклерем эшереку
на маншере эшманалем кыларды.

Ичмаи бер кабат сези рохметеме
белдерем, натирам белем Хидия
амары.

От кого: Рауфово Х.С.
Откуда: 42724 Иннинский
р-он дер. Зубань

Кому: а/я 122 „Открытие“

Куда: 2. Казань

Индекс места назначения
420039

**СИБГАТОВ Хидият Сибгатович, 1922, д.Кубян, моб.
Атнинским РВК, ст. с-т, 88 сд, погиб 10.08.1942, зах. :
Тверская область, Зубцовский р-н, д.Кошелево.**

№ по пор.	Фамилия, имя и отчество	Военное звание	Должность и специальность	Партийность	Место и год рождения	Каким РВК и какой обл. призван	Когда и по какой причине выбыл	Где похоронен	Имя, отчество и фамилия, адрес жены или родителей
190	Миронов Антон Антош.	кр. ч	кавалерия	1925	Рязань обл. Ямский с/о Золотарьско	Саволовский РВК Рязань обл.	Убит 10.8.42г.	9. Кашево Зуб. р-н.	Рязанская обл. Ямский с/о с женой мать Миронова Е. П. СССР Золотарьск обл. 7. Рязань с/о Золотарьск отел. Мещеряков Ст. 12.
191	Махмудов Степан Степан.	Ст. серж.	красноарм.	1922	Вост. Закавказь обл. 2. Рязань обл. 11. Золотарьск	Рязанский РВК Золотарьской обл.	"	"	Золотарьск отел. Мещеряков Ст. 12.
192	Селиванов Лео. Владим.	"	"	1922	Мат. АССР. Ачинский р-н 9. Курск	Ачинский РВК Мат. АССР	"	"	Мат. АССР Ачинский р-н Курск отел. Золотарьск отел. Мещеряков Ст. 12.
193	Панюхин Александр Антош.	"	кавалерия	1925	Курск обл. Кореневский уезд 2. Курск	Кореневский РВК Мат. АССР	"	"	Курск обл. Кореневский р-н Мещеряков Ст. 12.
194	Антитин Федор Михайлович	кр. ч	кавалерия	1923	Калужь обл. Мещеряков р-н 3. Остров Золотарьск обл.	Мещеряковский РВК Калужь обл.	"	"	Калужь обл. Мещеряков р-н 3. Остров Золотарьск обл.
195	Сущетин Сергей Вас.	Ст. серж.	с/связист	1921	Уралск обл. Свердловский уезд 2. Омск	Калининский РВК Свердловской обл.	Копан без вести 10.8.42г.	"	Свердлов обл. Ачинский РВК 1. Омск отел. Золотарьск обл.
196	Будков Павел Антош.	кр. ч	кавалерия	1922	Свердлов обл. Ачинский р-н 2. Омск	Ачинский РВК Свердловской обл.	"	"	Свердлов обл. Ачинский РВК 1. Омск отел. Золотарьск обл.
197	Фурков Федор Федор.	"	"	1923	Свердлов обл. Ачинский р-н 2. Омск	Ачинский РВК Свердловской обл.	"	"	Свердлов обл. Ачинский РВК 1. Омск отел. Золотарьск обл.
198	Молоков Сергей Федор.	"	"	1898	Калужь обл. Мещеряков р-н 4. Смоленск	Мещеряковский РВК Калужь обл.	"	"	Калужь обл. Мещеряков р-н Мещеряков Ст. 12.
199	Малагин Валент. Никола.	Ст. серж.	красноарм.	1922	Курск обл. Кореневский уезд 2. Курск	Смоленский РВК Курск обл.	"	"	Курск обл. Кореневский р-н Мещеряков Ст. 12.
200	Якушин Павел Павлович	кр. ч	кавалерия	1924	Калининск. Курск р-н 3. Бугуринск	Курский РВК Калинин обл.	"	"	Калининск. обл. Курск р-н 3. Бугуринск отел. Мещеряков Ст. 12.
201	Луккин Григор. Валент.	"	"	1922	Тамбовская обл. Новоборисовский уезд 2. Тамбов	Новоборисовский РВК Тамбовской обл.	"	"	Тамбовская обл. Новоборисовский уезд 2. Тамбов отел. Мещеряков Ст. 12.
202	Андреевич Мих. Никола.	Ст. серж.	кавалерия	1922	Рязань обл. Саволовский р-н 3. Остров	Саволовский РВК Рязань обл.	"	"	Рязань обл. Саволовский р-н Мещеряков Ст. 12.
203	Сазанкин Николай Селестьян.	кр. ч	кавалерия	1914	Тамбовская обл. 2. Мичуринск	Мичуринский РВК Тамбовской обл.	"	"	Тамбовская обл. 2. Мичуринск отел. Мещеряков Ст. 12.
204	Нарасово Фед. Стратимович.	"	"	1897.	Черниговск обл. Прилуцкий р-н Уг. Широкотин	Прилуцкий РВК Черниговск обл.	"	"	Черниговск обл. Прилуцкий р-н Уг. Широкотин отел. Мещеряков Ст. 12.
205	Нросилов Владим. Фикол.	"	"	1923	Калужь обл. 2. Мещеряков	Мещеряковский РВК Калужь обл.	"	"	Калужь обл. 2. Мещеряков отел. Мещеряков Ст. 12.
206	Матросов Григорий Васильевич	М. серж.	кавалерия	1912.	Смоленская обл. 4. Смоленск	Борисовский РВК Смоленск обл.	тоже	"	Матросово Вера Ефимовна.
207	Нестеренко Иван Петрович	кр. ч	кавалерия	1923	2. Могилевский р-н 2. Могилев	Могилевский РВК Могилевский обл.	Убит 6.8.42г.	Зуб. р. Камин. обл.	2. Могилевский р-н 2. Могилев мать Нестеренко Варвара Федоровна
208	Скрятин Петр Григорьевич	"	"	1925	Восточный фронт 2. Калининский р-н 3. Остров	Калининский РВК Калинин обл.	" 5.8.42г.	Зуб. р. Камин. обл.	Восточный фронт 2. Калининский р-н 3. Остров отел. Мещеряков Ст. 12.
209	Налиуратов Корсикай	сержант	кавалерия	1914	Борисовский уезд 2. Калининский р-н 2. Калинин	Борисовский РВК Калинин обл.	"	Убит 5.8.42г.	Борисовский уезд 2. Калининский р-н 2. Калинин отел. Мещеряков Ст. 12.

Начальник штаба дивизии

Военный комиссар

Начальник 4-го отделения

ЛТ НКО. 2692-42

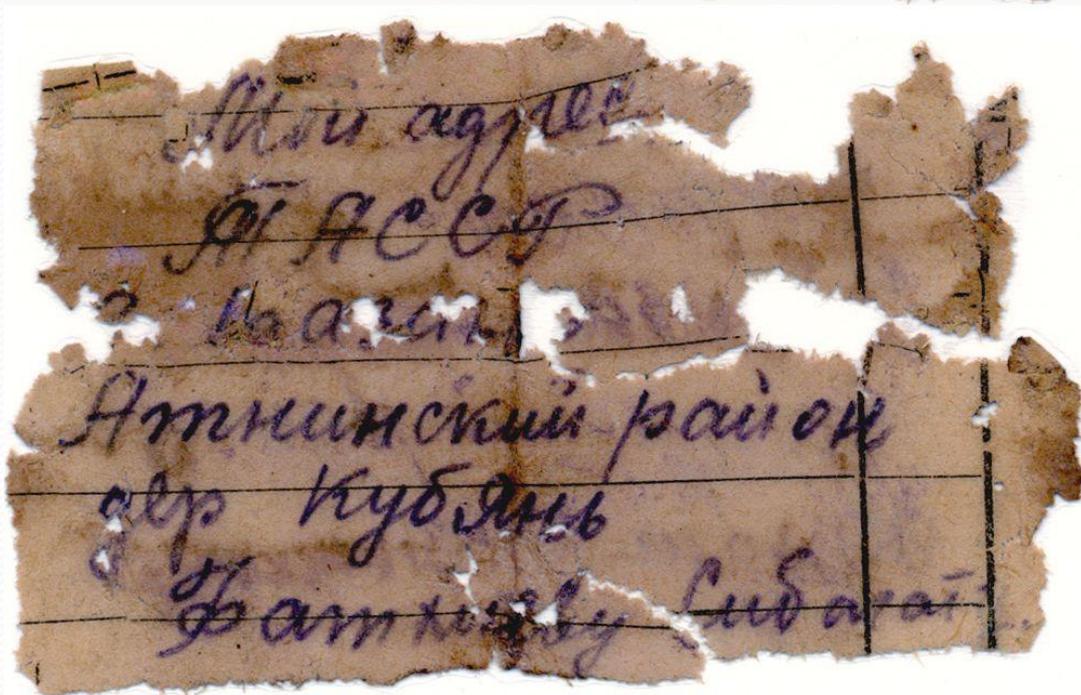
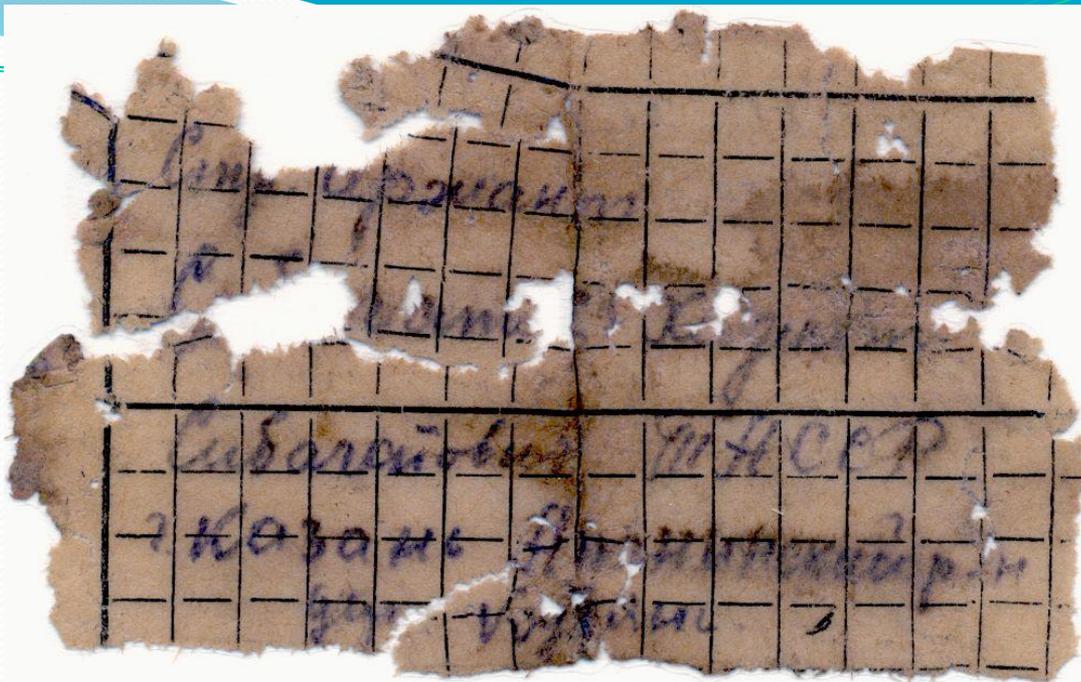
Останки Сибгаганова
Хидията нашли бойцы
отряда "Русь" из г. Старица
Тверской области, командир
Фрыгин Валерий Юрьевич.
Найден в Зубцовском р-не
Тверской области в мае 2009
года.

Похоронен 23.8.2009 в д.
Веригино Зубцовского р-на
Тверской области.

О поиске родственников к нам
обратился Терентьев Александр
Михайлович, Фонд по поиску и
увековечению памяти жертв Второй
мировой войны "Жить и помнить". г.
Тверь.

Из блиндажа подняты
останки 26 советских солдат.
Только у двоих удалось
прочитать записки в
смертных медальонах, один
из них уроженец Татарстана:

Тверской Фонд по поиску и увековечению памяти жертв Второй мировой войны «Жить и помнить» в мае 2009 года обратился в совместный Информационно-поисковый центр Общественной молодежной организации «Объединение «Отечество» РТ и Института информатики Академии наук РТ. С помощью работников Кубянского смс в июне нашли сестру солдата - Фаизову Хиндию Сибгатовну 1936 г.р. СИБГАТОВ Хидият Сибгатович похоронен 23 августа 2009 года в д. Веригино Зубцовского р-на Тверской области.

67 елдан соң әйләнеп кайткан фотосурәт

Тоташ бер ел да 20 көн давамьнда сугышлар барган биредә. Тверь өлкәсенә Мәскәү тавында булган канкойгыч вакыйгалар турында белгәч, кемнең генә йөрәге телгәләнмәс. Эзләү отрядлары бүген дә көн сәен янадан-яна солдат жәсәдләрен табып тора. 65 елга якын билгесез булып яшәгән солдатларның исемнәре ачыклана. Күптән түгел алар Зубцов районының Гредякино авылы янында элеккеге немец блиндажына тап булалар. Аннан исә 26 солдат табыла, шуларның икесе исемсез генә медальоннары аша исемнәрен ачыклау мөмкин була. Арадан берсенә Этнә районы Күэм авылы егете Хидият Сибгатов икәнлеген асрамыч күренеп тора. Телгәләнеп беткән кагазьда солдатның үз кулы белән язганнарын укып карага мөмкин. Егерме яшьлек укытучы егет 1942 елның 13 мартында сугышка алына. Өйгә аның бер хатыгына килеп кала. Рәсми документларда ул 1943 елның ноябрь аенда югалган, икенче бер архив язмасында 1942 елның 10 августында ук Зубцов районының Кошелево авылында һәлак булган дигән магдүматлар бар. Хидият Сибгатовның үлеменә байле өченче санлы да тәркеп куярга мәжбүрбә: 2009 елның 23 августында ул кабат Тверь өлкәсе Зубцов районы Веригино авылында туганнар каберлегенә күмелә.

Бүген Күэм авылында Хидият абыйның бертуган селдесе Хиндия апа гомер кичерә. "Монарчы бер хәбәр дә булмады. Исәндәр кебек тоелды. Удгәләнәсе турында хәбәр ишеткәч, жирдән кайтканнан да авыр булды. Ул сугышка китәр алдыннан бик көчле буран башланды. "Көннәр дә өметсез, мин кайта алмам иңле, — дип чыгып китте абый. Без бик күп идек, хәзер исә икәү генә исән", — дип сөйлә Хиндия апа. Абыйсы турындагы беренче хәбәрне ул быел июнь

аенда иштә. Һәм шуңда ук һушыз егыла.

Болай да йөрәге авыртып торган Хиндия апаны редакциянең эзләү төркеме кабат борчырга мәжбүр булды. Без апа абыйсының фотосын алып кайтып тапшырдык. Аны редакциягә быел 667 солдатны жирлөп кайтуга катнашкан Габделхак, Рәйсә, Мөнирә, Рәзифә Корбановлар алып килеп тапшырганнар иде. Габделхак абый исә Хиндия апага сәенләренә озак еллар бусе Зубцов районында урнашкан туганнар каберлекләренә барып йөрүләрен сөйләде. Быел исә ничек 80 табут белән күмү мөраһимен оештырылуын, әле сугыш барган жирләрдә һаман да солдатлар табылуын үз күзләре белән күрүен баян итте. Кайбер табутлар өстенә фотосурәтләр дә тегәнгән, аларны туганнары, якиннары, якташлары алып китәргә тиеш булалар. Шуңда Корбановлар, Татарстан кенәсе барлыгын күрөп, житәчкелеккә хәбәр итә. Һәм үзләре белән рәсемне алып кайтырга уйлыйлар.

Әнә шуңдый урау юллар белән алып кайткан фоторәсемдәге туганын Хиндия апа кулына ала-ала сөйлә. "Зурайтканнар. Фотосы үзән эзлөп табып, аның янында булып, кире безгә кайтты", — дип сөйлә башлаган Хиндия апага карап агырап калдык. Баксан, июнь аенда Казанда эшләүче "Отечество" берләшмәсе хезмәткәре Рафик Салахияев Хиндия апага хат язды, абыйсының табылуы турында аңлатып, фотосын соратып, аны электрон почта апа "Мәскәү тавы" мемориаль берләшмәсенә жибергән булганнар икән. Табут өстендәге фото әнә шул. — Истәлегә булыр, моны сандык төбәндә саргайган рәсем белән чагыштырып булмый. Бүген генә төшемә яшел киёмдәге солдат кәргән иде, ул миңа: "Син бер до авырма, яме", — диде. Сөз кайтасы

булганга кәргән икән", — дип сөйлә Хиндия апа.

Туганын яисә баласын сугышның әнә шуңдый билгесез, хәбәрсез жирләре үз куенына сыйдырган кешегә мондый төшләр еш кердер ул. "Өллиуллам, Хидиятуллам", — дип сонгы көннәренә кадәр күрешергә өмет итеп яши 88 яшькә житеп вафат булган әнкләре Нәфиса апа да бала хәсрәтен жинел генә кичерә алмаган. Тугыз бала арасында сануды ир балаларының берсе дә озин гомерле буммый. Сөнгәт фронтта 7-8 ел йөрөп кайтканнан соң вафат була. Әйли кайта да янадан кайтп югала. Минлежан исемлесе аяштан суга батып үлә. Хидият исә өйдән чыгып китүенә бер ел тулганчы ук һәлак була. Хиндия апаның фотосына карап: "Сөз сугышта кырылмасагың, безен дә туганнарыбыз булар иде", — дигәндә никадәр хаклык барын аңлау өчен әнә шул югалтуларны кичерергә, шул хәтерне барларга кирәктер ул.

Рәсими МУЛЛАЯНОВА

